

Íme testeink bevernek

Nézd, íme testeink hosszú, hosszú sorban bevernek.
Arcunk elváltozott. A balál tükröződik a szemünkben, nem lélegzünk.
Az utolsó sugarak kialszanak és az est a hegyre zuhan.
Nézd, nem fogunk felkelni, hogy az utakat járjuk egy távoli naplemente fényében.
Nem fogunk szeretni, nem fogjuk remegtetni a búrokat finom, halk hangokban,
Nem fogunk üvölni a kertekben, amikor a szél átkel az erdőn.

Nézd anyáink görnyedtek és hallgatnak, és pajtásaink elfojtják sírásukat,
és közeli gránátrobbanás és tűz és viharra figyelmeztető jelek!
Vajon most fogtok elásvni?
Hízen felkelünk és kibújunk megint, mint akkor és megint feltámadunk.
Típegni fogunk félelmetesek és nagyok és sietünk segíteni,
mert minden bennünk él még és tajtékzik az ereken és forr.

Nem voltunk árulók. Nézd, a fegyverünk felcsatolva és nincs benne golyó, üres a tegezünk.
Ő végig emlékszik a szavainkra, puskacsőve még forró
és a vérünk az ösvényeken szétfröcskölve lépésről lépésre.
Tettük, amit tudtunk, addig míg az utolsó elesett és nem kelt fel.
Vajon bűnössé váltunk, ha estére holtan maradtunk
és az ajkunk a kemény sziklás földhöz ragadt?

Nézd, milyen nagy és széles az éj.
Nézd, a csillagok virágzását a sötétben.
Fenyőfa illata. Most fogtok eltemetni, és rögök arcunkon.
Itt a drót felborzolódik, lövészárcok. Itt mindnyájan együtt vagyunk.
Új nap, ne felejts! ne felejts!
Mert a nevedet viseltük, addig míg szemünket lezárta a balál.

Íme, testeink hosszú, hosszú sorban bevernek, és nem lélegzünk.
De a szél a hegyekben erős és lélegzik.
És megszületik a reggel, és dalol a ragyogó harmat.
Még visszatérünk, találkozunk, visszajövünk, mint piros virágok.
Mindjárt megismertek, ez a néma hegyi szakasz.
Akkor virágunk majd. Amikor a hegyekben az utolsó lövés kiáltássá fog csendesedni.

Már mondtad nekem

Már mondtad nekem, hogy láttál ott súlyosan sebhelyes palotákat
és pompás vashidakat mint a „Cylinder-híd” Budapesten,
elsüllyedve a széles folyóban, meg azt állítja,
hogy az a víz már régen elveszett a széles deltában,
legalábbis most már nincsen a bűnösök között.

Kleinnél

Ősz az ablakokban. A Duna felől fagyos szél.
Hamarosan azokra is hó jön, akik nincsenek.
Az üresség mindennél szomorúbb, tudom.
„Kóser” népkönyvba, folytatódik a helyiségben a rokonok keresése.
Éva is ott van.
Már kitörölték, de még van.
Történnék esetek.
Én imét hosszan nézek rá, mint a La Giocondára.
De itt ez nem a „Louvre”.
Amikor visszatérek, majd azt mondhatom, hogy láttam Kleinnél,
A zsidó étteremben, a Wesselényi utcában,
A hiányzóknak szépségkirálynőit.

Éjjeli napló

Éjjelem most görnyedt és sötét.
Nincsenek fények a Duna partján. Nincsenek.
Csak hűtestek, vérig szétroncsolva.
Párával és köddel jár a félelem.
Rablók a városban, és kettesével a szajhák.
Lelkem sincs egyedül.

A hold lemenőben, hallgatnak a romok.
Ferde paloták, görcsbe rándult falak.
Némán átkelek, idegen és nyitott szemmel
Egy hang a sötétben: „légy üdvözölve, vendég”!
Szervusz, főváros, a kutyák hazája!
Szervusz a holtaknak, még élőknek.

Valaki megjelenik (jéghideg a kéz):
„Gyere velem, és aztán egy pillanatra figyelj!”
Én vele megyek (rövid távolság).
„Itt lőttek beléjük ólomgolyókat.
Ők elestek és egy hangot se ejtettek,
a neveket elsodorta a folyó.”

És elment... ott maradtam a sötéttel,
az éjjel a homályos bátát fordította.
Síró hangját elfojtja a nagy csend.
És képes voltam nehezen észrevenni egy percre,
az idegen, éjjeli város-pofáját,
sötétbe veszett arcát.

„A neveket elsodorta a folyó.”
Részegek röhögése, minden sírás-töredéket lebalkított akkor.
Részegek röhögése még él és visszhangzik.
Hová mérsz, szívem, keserű szívem?
Most már te elégtél, Bazilika kupolája,
de te is kárörömmel mosolyogtál.

*Éj, idegen éj.
Hová menjek, mondod?
Oly sokak csekély testvéreim nyomai.
És talán oda, az ítélet udvarába,
ahhoz az oszlophoz a Margit börtönben,
ahol beléd lőttek akkor, Hanna, nővérem?*

*Vagy talán oda (sápad a hajnal lassan, lassan),
a daloló és égő vasúthoz,
az üres és szörnyű országúthoz,
a keletre szállító vonatokhoz
az erdőkhöz az út szélén,
a lengyel átkozott földjére?!*

*Vége az éjszakáink, fúj a hideg,
titokban távozom. Mert nincsenek „papírjaim”.
Szervusz, új nap az ég hamujában.
Bocsás meg, Istenem, gyötör a lelkem,
Otthagytam szívemet a csónakok között,
Itt a holtakkal, még élőkkel.*

Nincs itt ideillő sírás

*Nincs itt ideillő sírás, ami különleges ilyen helyekre
Nem gondoskodtak előre.
Kár. Akkor sírj magadban, ahogy szoktál, vagy hallgass magadban járó,
távolodó a néma mezőkön.
Kisvárda csak egy állomás az úton az üresség felé.
Akkor menj el, utca utca után és ház ház után, név lista szerint,
kelj át a felhalmozott hóban.*

*Te halld a különleges csendet, ami illik ilyen helyekre,
amik várnak valakire.
Nem tudod, miért kell hallgatni és mit szabad még mondani.
Kisvárda csak egy állomás az úton az üresség felé.
Jó lenne még egy nyelvet tanulni, ami látni, megérteni segítene.
Kisvárda csak egy mezőváros az úton a Kárpátok felé.*

Nyári emlék

*A Köröndre zubog a decemberi hó,
éjjeli csend az Andrássy úton.
A város nagy,
A város üres hang és emberek nélkül.*

*Itt feketék a házak kéményektől és koromtól,
fák, kopaszok, mint vázlat, mint rettegés.
A halál olyan fehér és hirtelen felbukkan előttem.
Úgy látszik, már nem fog rám nevetni a föld zöldje.*

*De én álmodozom és távolról feltűnik ő,
dobpergéssel napszúrással:
Egy ünnepi ruha, világoskék és szélén hímzett,
és egy pár barna kar, amely átöleli nyakamat.*

Budapest, 1947. december

Hangok

*Már balladszanak, bála Istennek
majdnem mind a szeretet, más hangok,
amik voltak, maradnak:
asszony nevetése, ló nyertése az úton,
kutyaugatás
és tovább ott
harangok hangja sem változott
nehezen és ünnepélyesen esik, mint valaha
a cseréptetőkre.
És tovább onnan a naplementében
pohárkoccintások,
sóvárgó begedűk és a nóták:
„Vágyódom vártam rád.
A cigány húzta, és sírtak a búrok.”
És tovább onnan egy anya hangja
hívja a fiát vissza,
és egy gyerekhang válaszol neki, hogy visszatér.
Szép, amikor visszatérhetsz valakibe, aki vár rád.
És tovább onnan, zárt szobákban
a sötét szerelem hangjai.*

Margit hídon

*Palotákat láttam ott,
Részbuszárt és a kőoroszlánokat teljes nagyszerűségükben.
A hídkorlátra hajoltam basonlóan, mint a gondolkodó Herzl, szakáll nélkül,
figyeli a szürke vizek sokaságát,
mint egy tökéletes bűncselekményben,
a vizet, ami azt mondja – nem ugyanaz a víz vagyok, mit akarsz?
Az már lefolyt sok éve a Fekete-tengerbe,
lefolyt és nincs már.
Ha van időd, mehetsz Konstancába.
Ott keresd őket.*

Héberből fordította: Miriam Neiger-Fleishmann és Peremiczky Szilvia